

Møte onsdag den 8. desember kl. 16.20

President: E i r i n F a l d e t

D a g s o r d e n (nr. 9):

1. Innstilling fra næringskomiteen om lov om handelsverksemd med brukte og kasserte ting (brukthandellova) (Innst. O. nr. 16 (1999-2000), jf. Ot.prp. nr. 61 (1998-1999))
2. Innstilling fra næringskomiteen om lov om endringer i sjøfartslovgivningen m.v. (Innst. O. nr. 21 (1999-2000), jf. Ot.prp. nr. 87 (1998-1999))
3. Referat

Presidenten: Det er grunn til å tro at disse sakene går relativt fort. – Dette sagt for å forhindre at representantene må løpe så veldig.

S a k n r . 1

Innstilling fra næringskomiteen om lov om handelsverksemd med brukte og kasserte ting (brukthandellova) (Innst. O. nr. 16 (1999-2000), jf. Ot.prp. nr. 61 (1998-1999))

Øystein Hedstrøm (Frp) (ordfører for saken): Denne saken dreier seg om en ny lov om handelsvirksomhet med brukte og kasserte ting. Bakgrunnen for lovforslaget er behovet for omfattende endringer i handelsloven på grunn av endrede samfunns- og næringsforhold samt ønske om en forenkling og avbyråkratisering av handelslovgivningen. Endringene som foreslås, medfører at kun reglene om handel med brukte og kasserte ting gjenstår i handelsloven fra 1980. En enstemmig komitee slutter seg til departementets syn om at det er formålstjenlig å oppheve gjeldende handelslov, og at reglene for handel med brukte og kasserte ting blir videreført i en ny lov.

Komiteen slutter seg til departementets vurderinger vedrørende forslaget om å oppheve forbudet mot oppsøkende handelsvirksomhet med dagligvarer utenom fast utsalgssted, fordi konkurranse mellom forskjellige omsetningsformer kan ha positiv innvirkning på pris, kvalitet og service.

Videre er komiteen enig i forslaget om å oppheve eksisterende bestemmelser om torghandel i handelsloven, fordi det kontrollbehov med torghandel kommunene kan ha, dekkes av annen lovgivning. Det er også samstemmighet om at det ikke foreligger et behov for en egen registreringsordning utover de registreringsordninger som gjelder for næringsdrivende rent generelt.

Komiteen vil også slutte seg til departementets forslag om å oppheve vilkårene for handelsrett på et generelt grunnlag. Det bør ikke gjelde andre regler for handelsvirksomhet enn for annen næringsvirksomhet. Reglene om handel med brukte og kasserte ting videreføres i en ny lov. Hensynet til å forebygge omsetning av stjalne eller ulovlig mottatte gjenstander og å lette politiets

arbeid med å oppspore slike gjenstander, taler for dette. Det er et klart behov for slike regler for at samfunnet skal komme helerivirksomheten til livs. Politiet, som har kontrollmyndighet og oversikt over stjalne gjenstander, skal fortsatt ha ansvaret for å gi tillatelse til slik brukthandelvirksomhet.

Komiteen er enstemmig i synet på å videreføre bestemmelsene i en ny lov, bl.a. fordi det gir bedre oversikt og letter tilgjengeligheten.

Jeg tillater meg å anbefale komiteens enstemmige innstilling.

Karin Andersen (SV): SV kommer ikke til å stemme imot endringene her, men i og med at vi ikke sitter i komiteen og derfor ikke har mulighet til å gi uttrykk for vårt syn, har jeg behov for noen korte merknader.

Det viktigste fra vår side er at vi opplever at enkelte av de endringene i vilkår for handelsrett som blir foreslått her, gir grunn til bekymring fordi forbrukervernet blir minsket. Det sier også Forbrukerrådet i sine merknader, og også Justisdepartementet har vært inne på det i sine høringsuttalelser til lovendringene.

Det er mye svært pågående salgsvirksomhet allerede, og vi frykter at denne kan øke med disse endringene, og at det kan bli mye vanskeligere for en forbruker å etterspørre selgerne og kunne gjøre sine rettigheter gjeldende i forhold til dem når man fjerner de bestemmelsene som er i loven i dag.

Så vidt jeg kjenner til, skal det nå også legges fram en stortingsmelding om forbrukerpolitikken, og jeg går ut fra at vi skal komme tilbake til disse spørsmålene da. Men jeg hadde behov for å si dette, fordi kjøpepresset generelt og ikke minst de kravene som etter hvert stilles til forbrukerne om å ivareta sine egne interesser ettersom myndighetene trekker seg lenger og lenger vekk fra sitt ansvar for å beskytte dem og lar det være opp til den enkelte, bekymrer SV. For det er snart slik at man minst må ha grunnfag for å gå på Rema 1000 og handle og å kunne forstå merkingen og etterprøve sine egne interesser. Og et slikt samfunn er vi bekymret for.

Så gjelder det opphevingen av forbudet mot handel med dagligvarer utenfor utsalgssted. Vi går heller ikke imot det, men vi ser ikke bort fra at dette kan være den siste spikeren i likkisten til en del utkantbutikker. For her kan man stable inn varer, f.eks. brus, eller man kan tenke seg andre varer som man kan lagre lenge, og så kjøre prisene ned på disse og slå det lille grunnlaget som er igjen for en utkantbutikk, over ende ved bare å selge enkelte slike varer kanskje så sjelden som én gang i måneden.

Det kan man på den andre siden si er en fordel for forbrukerne, men det kan bli vanskelig for dem som ønsker å ha muligheten til å handle kanskje et noe bredere spekter i en nærbutikk, for ikke å snakke om for alle de andre funksjonene som en slik butikk kan ha. Så vi ser på dette med litt bekymring, men vi har ikke funnet grunn til å stemme imot.

Presidenten: Flere har ikke bedt om ordet til sak nr. 1. (Votering, se side 142)

S a k n r . 2

Innstilling fra næringskomiteen om lov om endringer i sjøfartslovgivningen m.v. (Innst. O. nr. 21 (1999-2000), jf. Ot.prp. nr. 87 (1998-1999))

Terje Knudsen (Frp) (ordfører for saken): Jeg skal ikke være så lang. Foreliggende innstilling til Odelstinget tar for seg en del endringer i sjøfartslovgivningen. Blant de viktigste endringene er forslaget til ny § 24 a i sjødyktighetsloven samt en mindre endring i sjødyktighetsloven § 24 annet ledd, som gir tilsynet, dvs. Sjøfartsdirektoratet og andre organer, mulighet for på rederens regning å bringe tilbakeholdt skip i en slik stand at skipet kan flyttes. I de tilfeller hvor rederen ikke ønsker å medvirke til den nødvendige utbedring av mangler eller at det ikke oppnås kontakt med rederen, mener komiteen at Sjøfartsdirektoratet for reders regning må kunne sørge for utbedring av mangler, samtidig som utleggene sikres som prioritert pant i skipet.

Videre slutter komiteen seg til en endring av sjøloven § 137 om at skipsføreren skal kunne motta meddelelser og forkynnelser på vegne av skipets reder. Dette vil medføre besparelser for det offentlige av både økonomisk og administrativ art. Enkelte lavstandardskip kan bli liggende lenge i norske havner og farvann fordi de holdes tilbake av norske myndigheter på grunn av manglende sjødyktighet, eller som følge av en begjæring om arrest. Komiteen fastslår derfor at forkynning overfor skipsfører kan gjøre det mulig å få realisert krav rettet mot skipet hurtigere enn det som har vært tilfellet hittil.

Videre har komiteen sluttet seg til en endring av sjøloven § 97 om at den som krever arrest eller tvangsfullbyrdelse i et skip, kan pålegges å stille sikkerhet for havneavgifter som påløper under saken. Bakgrunnen for forslaget var at man i perioden 1994-1995 ved enkelte havner opplevde at utenlandske skip ble liggende i norsk havn i meget lang tid i forbindelse med nettopp tvangsfullbyrdelse og arrest.

I tillegg til dette har komiteen også behandlet og sluttet seg til et par andre lovforslag. Komiteen legger således fram en enstemmig innstilling til Odelstinget.

Presidenten: Flere har ikke bedt om ordet til sak nr. 2. (Votering, se side 143)

Etter at det var ringt til votering, uttalte

presidenten: Odelstinget skal votere i sakene nr. 1 og 2.

Votering i sak nr. 1

Komiteen hadde innstillet til Odelstinget å gjøre slikt vedtak til

l o v
om handelsverksemd med brukte og
kasserte ting (brukthandellover)

§ 1 Verkeområde, formål m.v.

Denne lova gjeld handelsverksemd med brukte og kasserte ting.

Som handelsverksemd vert rekna handel med varer i næring for eiga eller framand rekning og i eige eller i framand namn. Opptak av bestilling av varer i næring for seinare levering vert òg rekna som handelsverksemd.

Handelsverksemd skal drivast i samsvar med god forretningsskikk.

Formålet med lova er å førebyggje omsetning av stolne eller ulovleg mottekne gjenstandar og å lette politiets arbeid med å oppspore slike gjenstandar.

§ 2 Krav om løyve frå politiet

Handelsverksemd med og oppkjøp med sikte på sal av brukte og kasserte ting, medrekna brukte kunstgjenstandar og antikvitetar, krev løyve frå politiet. Ein må ha løyve alle stader der verksemda vert driven, både på innkjøpsstad og salsstad.

Løyve som nemnt i første ledd kan bli nekta og kan trekkjast attende dersom måten verksemda vert driven på, eller andre forhold, gir grunn til å frykte misbruk. Slike vedtak kan klagast inn for departementet etter reglane i forvaltningslova §§ 28-34.

§ 3 Unnatak frå politiløyve

Føresegnene i § 2 gjeld ikkje for auksjonsverksemd som vert driven av lensmann etter oppdrag frå offentlege styresmakter eller av advokatar.

§ 4 Forskriftsheimel

Departementet kan gi forskrifter om verksemd som nemnt i § 2, og verksemd som nemnt i § 3.

Departementet kan òg gi forskrifter om meldeplikt til politiet og om føring av protokoll osv., for foretak som skaffar seg brukte og kasserte ting til bruk i eiga bedrift.

§ 5 Straff

Den som forsettleg eller aktlaust bryt føresegner gitt i eller i medhald av denne lova, eller medverkar til slike brot, vert straffa med bøter eller under skjerpande forhold med fengsel i inntil tre månader.

§ 6 Ikraftsetjings- og overgangsreglar

Lova gjeld frå den tid Kongen fastset. Frå same tidspunkt vert lov av 6. juni 1980 nr. 21 om handelsvirksomhet oppheva.

Løyve frå politiet gitt med heimel i lov av 6. juni 1980 nr. 21 om handelsvirksomhet gjeld òg etter ikraftsetjinga av lova her.

§ 7 Endringar i andre lover

Frå den tid lova trer i kraft vert det gjort følgjande endringar i andre lover:

1. I lov av 2. juni 1989 nr. 27 om omsetning av alkoholholdig drikk m.v. gjøres følgende endring:

§ 3-1 andre ledd første punktum skal lyde:

Salg av annet øl enn nevnt i første ledd kan bare *foretas på* grunnlag av kommunal bevilling.

2. I lov av 9. juni 1961 nr. 1 om skytevåpen og ammunisjon m.v. gjøres følgende endring:

§ 17 første ledd første punktum skal lyde:

Bevilling kan bare gis til den som anses skikket til å drive handel med skytevåpen og ammunisjon.

V o t e r i n g :

Komiteens innstilling bifaltes enstemmig.

Presidenten: Det voteres over lovens overskrift og loven i sin helhet.

V o t e r i n g :

Lovens overskrift og loven i sin helhet bifaltes enstemmig.

Presidenten: Lovvedtaket vil bli sendt Lagtinget.

Votering i sak nr. 2

Komiteen hadde innstillet til Odelstinget å gjøre slikt vedtak til

I o v

om endringer i sjøfartslovgivningen m.v.

I

I lov 9. juni 1903 nr. 7 om Statskontrol med Skibes Sjødygtighed m.v. gjøres følgende endringer:

§ 4 tredje ledd oppheves.

Ny § 14 annet ledd skal lyde:

Når Statens innkrevingsssentral er pålagt å innkreve gebyr som nevnt i første ledd, kan den innkreve gebyrene ved trekk i lønn og liknende ytelser etter reglene i dekningsloven § 2-7. Innkrevingsssentralen kan også inndrive gebyrene ved å stifte utleggspant for kravet dersom panteretten får rettsvern ved registrering i et register eller ved underretning til en tredjeperson, jf. pantelovens kapittel 5, og utleggsforretningen kan holdes på Innkrevingsssentralens kontor etter tvangsfullbyrdelsesloven § 7-9 første ledd.

Nåværende annet ledd blir nytt tredje ledd.

§ 24 annet ledd nye annet og tredje punktum skal lyde:

Dersom skipet blir liggende tilbakeholdt uforholdsmessig lenge, kan tilsynet pålegge rederen innen en rimelig frist å treffe tiltak som er strengt nødvendige for å bringe skipet i en slik stand at det kan flyttes uten fare for sikkerheten eller det marine miljø, til et annet sted anvist av havnemyndighetene. Før pålegg gis, skal det foretas en interesseavveining av tiltakets størrelse og betydning i forhold til ulempen ved at skipet blir liggende.

Ny § 24 a skal lyde:

Dersom tilsynet har gitt pålegg som nevnt i § 24 annet ledd annet punktum og pålegget ikke er etterkommet innen fristens utløp, kan tilsynet om nødvendig besørge at pålegget gjennomføres for rederens regning.

Pålegg kan iverksettes selv om det kan volde skade på eierens eller rederens eiendom, skip og last.

II

I lov 19. juni 1964 nr. 20 om måling av fartøyer gjøres følgende endringer:

§ 7 nytt annet ledd skal lyde:

Når Statens innkrevingsssentral er pålagt å innkreve gebyr som nevnt i første ledd, kan den innkreve gebyrene ved trekk i lønn og liknende ytelser etter reglene i dekningsloven § 2-7. Innkrevingsssentralen kan også inndrive gebyrene ved å stifte utleggspant for kravet dersom panteretten får rettsvern ved registrering i et register eller ved underretning til en tredjeperson, jf. pantelovens kapittel 5, og utleggsforretningen kan holdes på Innkrevingsssentralens kontor etter tvangsfullbyrdelsesloven § 7-9 første ledd.

Nåværende annet ledd blir nytt tredje ledd.

III

I lov 24. juni 1994 nr. 39 om sjøfarten (sjøloven) gjøres følgende endringer:

Ny § 97 skal lyde:

Ved sak om tvangsdekning eller arrest i skip skal det som vilkår for gjennomføringen kreves at saksøkeren innen en uke stiller sikkerhet for havneavgift som påløper under saken. Tvangsfullbyrdelsesloven § 3-6 første og annet ledd gjelder tilsvarende for hva som godtas som sikkerhet.

Sikkerheten skal til enhver tid dekke havneavgiften for minst 14 dager fremover.

Etter begjæring fra havnemyndighetene skal saken heves dersom det ikke foreligger tilstrekkelig sikkerhet etter første og annet ledd. Sikkerheten kan kreves frigitt når saken er endelig avsluttet og påløpte havneavgifter er betalt.

Namsretten kan gjøre unntak fra regelen om sikkerhetsstillelse etter første ledd, herunder tillate annen form for sikkerhet, når det er offentlig myndighet som begjærer arrest eller tvangsdekning. Ansatte om bord på skipet er fritatt for kravet til sikkerhet for så vidt gjelder forfølgning av krav som er sikret med sjøpanterett i skipet, jf. § 51.

Betaler saksøkeren eller en sikkerhetsstiller havneavgiften, trer vedkommende for så vidt inn i havnemyndighetens rett til dekning etter § 51 første ledd nr. 2.

Nåværende § 97 blir ny § 98.

§ 137 første ledd nytt tredje punktum skal lyde:

I saker som gjelder skipet, kan skipsføreren motta forkyndelser og meddelelser på vegne av skipets eier og reder, så langt dette ikke vil være i strid med Norges folkerettslige forpliktelser.

§ 228 oppheves.

IV

Loven trer i kraft 1. januar 2000.

V o t e r i n g :

Komiteens innstilling bifaltes enstemmig.

Presidenten: Det voteres over lovens overskrift og loven i sin helhet.

V o t e r i n g :

Lovens overskrift og loven i sin helhet bifaltes enstemmig.

Presidenten: Lovvedtaket vil bli sendt Lagtinget.

S a k n r . 3

Referat

Presidenten: Det foreligger ikke noe referat.

Møtet hevet kl. 16.35.
